Monumentale mangel

ORANJESTAD — De mangelboom (*Conocarpus erecta*) die symbool stond voor de witte stranden en het toerisme van Aruba en die zeer recentelijk ernstig beschadigd werd, is een goed voorbeeld van een monumentale boom. Het betreft een unieke boom. Uit het oogpunt van de natuurbescherming wordt prijsgesteld op haar blijvende aanwezigheid op die plek.

Aruba heeft zijn originele zuidelijke kustvegetatie grotendeels verloren door de houtkap en de aloëteelt die in het verleden plaatsvond.

Het unieke aan deze boom is de dikke, vervormde en oude stam wat mogelijk aanduidt dat dit exemplaar een restant is van de oorspronkelijke kustvegetatie die daar in het verleden voorkwam. Uit het oogpunt van de natuurbescherming kan de boom als een verspreidingspunt dienen voor de soort als ooit Aruba haar weer de ruimte zou bieden om het gebied te herkoloniseren.

Aruba heeft zijn originele zuidelijke kustvegetatie grotendeels verloren door de houtkap en de aloëteelt die in het verleden plaatsvond. Tegenwoordig gaan nog unieke exemplaren van de druif (*Coccoloba uvifera*) en beishi di lama (*Crossopetalum rhacoma*) verloren bij de ontwikkeling van gebieden voor de bouw zoals in het geval van een redelijk onaangetast gebiedje tegenover het Holiday Inn. De originele kustvegetatie is onder meer te herkennen aan de overgebleven stukjes vegetatie zoals het bosje druif en beishi di lama aan de strand van Eagle waar men in de paasvakantie kampeert. Daarnaast is deze te herkennen aan de monumentale bomen die aan de zuidkust te vinden zijn. Bijvoorbeeld aan de monumentale mangelsoort in de buurt van het beschadigde exemplaar, aan een monumentale fofoti (*Laguncularia racemosa*) verderop op dat strand, aan een unieke palo di lechi (*Syderoxylon obovatum*) die staat op de parkeerplaats van een hotel en aan twee oude exemplaren van foyo di cruz (*Thespesia populnea*) en mangelbomen die aan Palm Beach staan. Ook is die vegetatie te herkennen op de plekken waar deze de mogelijkheid heeft gekregen om te regenereren. Zo waren net voor de aanleg van de nieuwe golfbaan enkele brazil (*Haematoxylum brasiletto*) en beishi di lama bomen aan het herstellen van de ontbossing van dat terrein door Arends Petroleum, nu ongeveer vijftig jaar geleden. Ten westen van het Horacio Oduber Hospitaal kan men nog enkele jonge exemplaren van beishi di lama zien die de vegetatie daar aan het herstellen zijn. Meer in de richting van het strand te Eagle is een klein gedeelte van een populatie jonge brazilbomen opzij geschoven voor de bouw van een condominium. Het valt nog af te wachten of het resterende gedeelte daarvan wel de ruimte krijgt om de vegetatie aldaar te bepalen. Dit valt ook te zeggen voor een andere populatie brazilbomen aan de Bubali Plas. Tenslotte valt de oorspronkelijke kustvegetatie te herleiden aan de vegetatie op de verharde duinbodem in het Nationaal Park Arikok. Deze is van oorspong en ligging verschillend met de kalkbodems van de zuidkust waardoor de vegetatie niet helemaal overeenkomt met wat aan de zuidkust bestond. Desondanks kan men aan het aantal boomsoorten die overeenkomen zich wel een idee vormen hoe dat eruit moet hebben gezien.

Directie Landbouw Veeteelt Visserij & Markthalen (Santa Rosa) is zich van de noodzaak van de bescherming van de monumentale bomen bewust. Daartoe heeft Santa Rosa binnen het project ter verfraaiing van het gebied vanaf de luchthaven naar de hotels toe, het planbureau gewezen op de monumentale bomen in dat gebied. Uit natuurbeschermingsoverwegingen heeft Santa Rosa het planbureau daarnaast ook de lijst met bedreigde inheemse boomsoorten overhandigd, omdat verschillende boomsoorten, voorkomend op die lijst, tot de originele kustvegetatie horen en indien in de verfraaiing geplaatst, deze het project een meer Arubaans karakter geven. Voor wat de wettelijke bescherming van monumentale bomen betreft gaat Santa Rosa de mogelijkheid na om in aanmerking te komen om alleen de taak voor de regeling van deze wet opgedragen te krijgen. Dit landsbesluit valt onder de Natuurbeschermingsverordening art 4.lid2b. Momenteel wijst de verordening deze taak aan een andere instantie toe. Anderzijds is Santa Rosa zich er ook van bewust dat de wet mogelijke vandalen alleen kan afschrikken. De feitelijke bescherming is alleen mogelijk middels een gedegen toezicht op de monumentale bomen en met steun van de plaatselijke belanghebbenden.